

Przedmowa

Zainteresowanie problematyką restrukturyzacji, sanacji, naprawy finansowej przedsiębiorstwa wykazuje w ostatnich latach silną tendencję wzrostową, a trend ten zapoczątkowało wejście w życie nowych rozwiązań legislacyjnych w postaci Prawa restrukturyzacyjnego i istotnie zmienionego Prawa upadłościowego. Temat restrukturyzacji jest przy tym niezwykle szeroki i obejmuje różne pola specjalności i mechanizmów prawnych dalece przy tym wykraczających poza wskazane akty prawne. Tematyka ta wznosi się przy tym ponad dziedzinę prawa, łącząc w sobie silne wątki ekonomiczne i finansowe. Problematyka restrukturyzacji jest więc doskonałym polem dla konfrontacji myśli prawniczej i ekonomicznej w ocenie takich zagadnień, jak przyczyny trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i możliwe sposoby jej naprawy. Jest to przy tym temat o kluczowym znaczeniu praktycznym, gdyż w nowym stanie prawnym prawnicy (zwłaszcza sędziowie) stanęli przed wyzwaniem konieczności dokonywania samodzielnej, bo bez pomocy biegłych, analizy zjawisk ekonomicznych zachodzących w przedsiębiorstwie i oceny szans na jego restrukturyzację. Ścisłejszy związek prawa z ekonomią, wpisujący się w nurt *Law and Economics*, jest niezbędny dla właściwego stosowania regulacji prawnych odnoszących się do kwestii niewypłacalności przedsiębiorcy, jednakże poważnym wyzwaniem jest tu odmienny język stosowany w obu dziedzinach nauki – w wielu sytuacjach prawnicy i ekonomiści mówią o tych samych zjawiskach gospodarczych, używając innych zwrotów albo tym samym pojęciom nadają różne znaczenie.

Problematyka restrukturyzacji ma przy tym wyjątkowo szerokie oddziaływanie systemowe, istotnie wpływając na znaczenie i rolę zasady *pacta sunt servanda* (umów należy dotrzymywać) i prymatu ochrony osoby wierzyciela, które to reguły stoją u podstaw klasycznego prawa cywilnego. Wydaje się, że nawet tak fundamentalne instytucje wymagają zmiany, a przynajmniej nowej interpretacji, we współczesnej, konkurencyjnej gospodarce. Potrzebne są mechanizmy pozwalające na uzdrowienie sytuacji finansowej dłużnika, także przez jego ochronę przed wierzycielami, a w szczególności prowadzonymi przez nich postępowaniami egzekucyjnymi, a to siłą rzeczy

przenosi na wierzycieli ciężar ekonomiczny restrukturyzacji. W założeniu ochrona taka ma jednak wywrzeć pozytywny wpływ zarówno na poziom spłaty zadłużenia (przy założeniu skutecznej naprawy), jak i gospodarkę kraju, ochronę miejsc pracy czy też inne, szersze cele społeczne. Jednocześnie jednak liberalizacja regulacji prawnych nie może być nadmierna, konieczna jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń, jakie mogą się pojawić w związku z ryzykiem możliwości nadużywania prawa przez nieuczciwych przedsiębiorców.

Wspólnym zamiarem autorów niniejszego opracowania było poddanie analizie wybranych zagadnień związanych z szeroko rozumianą restrukturyzacją przedsiębiorcy i jego przedsiębiorstwa w sytuacji kryzysowej. Szereg mechanizmów prawnych i pozaprawnych, jakie pozostają do dyspozycji uczestników obrotu gospodarczego o niepewnej sytuacji finansowej, wzajemnie się zazębia. Istotą niniejszego zbioru nie jest szczegółowa analiza wybiórczo ujętego problemu, ale połączenie prac, które będą łączyć wątki praktyczne, ustalenia definicyjne oraz kategoriale dotyczące restrukturyzacji, sanacji i naprawy finansowej. Głosy te nie obejmują wszystkich wątpliwości związanych z analizowanymi tematami, ale stanowią cenną wypowiedź w dyskursie prowadzonym na gruncie nauk prawnych, ale i ekonomicznych. Opracowanie zawiera w sobie zarówno wypowiedzi praktyków, jak i teoretyków, które obejmują następujące zagadnienia:

- restrukturyzacja organizacyjno-prawna;
- cywilnoprawne narzędzia restrukturyzacji przedsiębiorstwa i jego zobowiązań;
- podatkowe i finansowe aspekty restrukturyzacji;
- postępowania restrukturyzacyjne, upadłościowe i likwidacyjne.

Zaprezentowane wypowiedzi odnoszą się do wybranych zagadnień, głównie z dziedziny prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego (zgodnie ze stanem prawnym na dzień 1.6.2017 r.). Mamy nadzieję, że zbiór ten – z uwagi na doniosłość i aktualność poruszanej problematyki – da asumpt do dalszych badań i dyskusji. W tym miejscu pozostaje jedynie zaprosić Czytelnika do lektury.

Katowice, 10.9.2018 r.

Redaktorzy
Michał Kuźnik i Aleksander Jerzy Witosz